

Tayler Patrick

Egy kis környezetváltozás

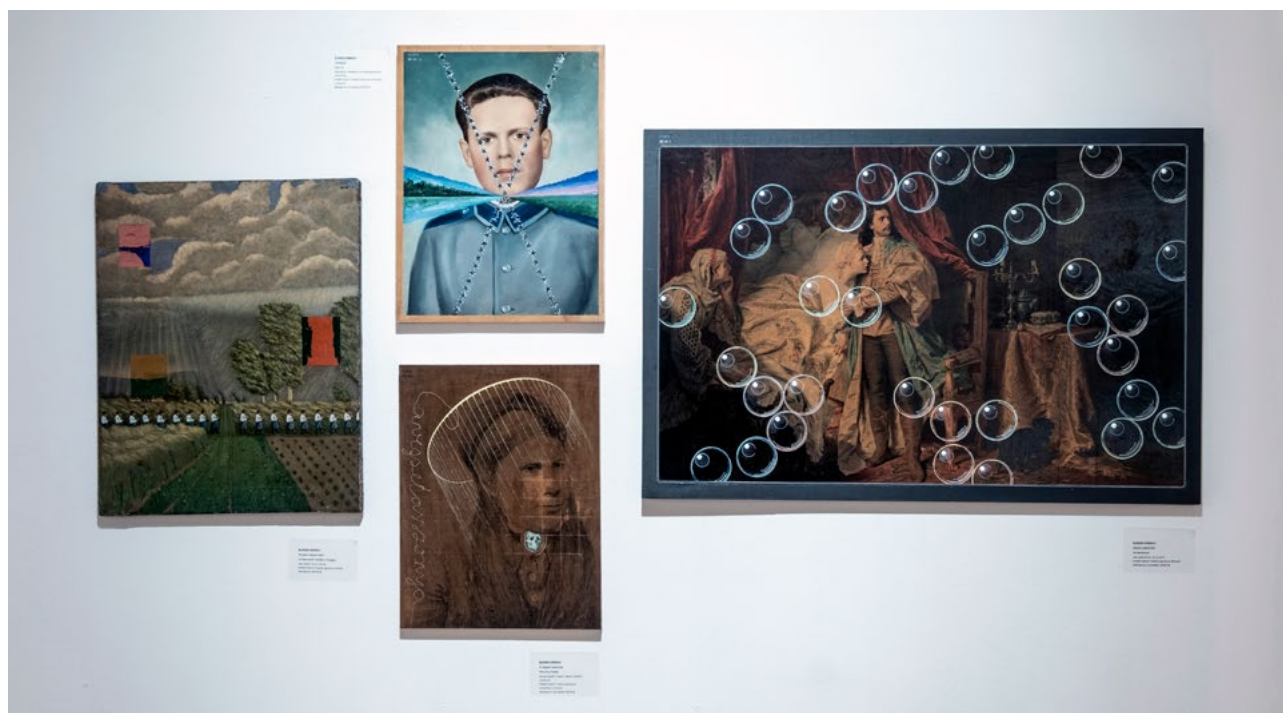
Összefoglaló az Inverziók című kiállításról

Kepes Intézet – Kortárs Művészeti Központ, Eger, 2021. XI. 14. – 2022. II. 15.

Letárazzuk a felcserélésre, variálásra és inverziók sorára várakozó elemeket! A részt vevő művészek mindegyike a MaMú Társaság tagja. Kiállított műveik közös nevezője a tér-idő-történelem hármasa, a szubjektumon túlmutató narratívákkal átszőtt létezés többdimenziós tapasztalata, a tudatok és kultúrák közötti mélyrepülések. Fontos rámutatni a kiállításon megjelenő mediális sokszínűsége is, hiszen ez is árnyalja a tárlat meglehetősen absztrakt szellemiségét: a galériatérben sétálva a képsík konvencióit meghekkelő festményekkel, enigmatikus objektokkal, fotográfiában rögzített vagy videóban kiterjesztett performatív intervenciókkal, képzőművészetté transzformált érzékelési gyakorlatokkal találkozhatunk. E műveket a konceptuális síkon kibontakozó humor és az érzéki észrevételekbe sűrített gondolatiság kapcsolja össze. A kiállítás címe, az *Inverzió* pedig nyelvészeti fogalomként arra utal, amikor egy mondaton belül a szokásos

rend felülbíráásával helycserére szólítjuk fel a részeket. Ha a kiállítást mondatokból felépülő szöveggé értelmezem, akkor ezek sűrűn szedett gondolatok, melyek számos műveletre kínálnak lehetőséget. A tárlatot rendező elméleti szakember – Uszkay Tekla művészet-történész, kurátor – egy-egy művésztől fejezetszerű etapokban számol be a reprezentatív terekben. Miközben olvasóként a képciklusokra szétbomló fejezeteket átpörgetjük, a váltakozó főszereplő nézőpontját, az individuális perspektívákból láttatott valóság alternatíváit kezdjük követni.

Az emelet kiállítótereinek egymással szembeni végpontjain Elekes Károly és Pető Hunor művei helyezkednek el. Elekes több termen keresztül robbantja szét a bolhapiaci múlttal rendelkező képek patinás, szépiaszínú álmait. A holland aranykor festménykereskedői csarnokait idéző képfolyamban szinte egymást érik a finom képzőművészeti beavatkozások, melyek kiterjesz-

Kiállításenteriór
ELEKES Károly
munkáival
Fotó: Szigeti G Csongor
←

ZAKARIÁS István:
Dekonstruált üzenet,
 2015, olaj, vászon,
 110x120 cm
 A művész jóvoltából →

tett valóságként íródna a képtáblákra. A művek „feldolgozásának” manualitása az egyes alkotások digitális hivatkozásai ellenére is meghatározó marad. Hiába lebegnek a Windows 10 egyik képernyőkímélőjének buborékjai Benczúr Gyula *II. Rákóczi Ferenc elfogatása Nagysáros várában* című, 1869-es festményének olajnyomata előtt, a kidolgozás valószínűtlen precizitásával a művész az analóg festészet lehetőségeire irányítja a figyelmet. Pető Hunor digitálisan manipulált fotóművei – melyekben többnyire természeti közegben, például fakérgék helyén derengenek fel hússzerű textúrák – az undor abszurditását hozzák játékba. Miközben a látogató a monumentális printek kényelmetlenül emberi, abjektuszerű aspektusával szembesül, önkéntelenül is megkerüli a tér közepére installált, téglatestekre kasírozott oroszlánszobor-csoportot, melynek minden oldalán az oroszlánok méltóságteljes köfertyája rajzolódik ki. A körbejárhatóság tényét konok egynézetűséggel összekuszáló műcsoport térbeli anomáliája fontos dinamikát emel ki, mely a kiállítás alapvető kérdéseként fogalmazódik meg: hogyan lehet művek révén elbizonytalanítani a valóság kézzelfogható reprezentációját?

Zakariás István és Lucza Zsigmond vásznai szintén élénk párbeszédbe elegendnek egymással. A két festő urbánus közegekből átmentett észrevételei a városi szövet különböző rétegeire hívják fel a figyelmünket. Zakariás festményein az építészeti díszítőelemek, a téglasorig dekonstruált tűzfalak, a szétbomló cégérek egyfajta médiumváltáson mennek keresztül, a fotó által dokumentált vizuális találatok a festészet nyelvén szólalnak meg. Zakariás a síkhoz rendelt terek elkerülhetetlen érzőiját rögzíti, a murális felületek taktilis tapasztalatait a vászon mozgatható hordozójára ülteti át. Az átmentés során Lucza Zsigmond egészen más jelenségeket archivál. A fotográfia által rögzített tényanyagot eltüntető, a színek erejét felturbózó és lefokozó realitások, melyekre Lucza rálátást biztosít, a köztér reprezentatív víziójától a szórakoztatóipar privát élményéig ívelnek. A halotti maszkokat idéző, épületekről áttemelt puttóarcok néma nézésétől a háromdimenziós moziélményekbe merülő individuumok önfeléd mosolyáig bontja ki műveinek érzelmi regiszterét. Míg a szobrok a személyes emlékezet koptatóiként, a kollektív felejtés relikviáiként jelennek meg, addig a moziban ücsörgő alakok popcornillatú festőisége a ki-

Kiállításenteriór
SZIGETI G Csongor
munkáival
Fotó: Szigeti G
Csongor

üresedtettség újabb árnyalatával szembesít minket. Zakariás *Az eredetivel mindenben megegyező* (2017) című művében egy DeWalt sarokcsiszoló dobozával, tükörcsképeivel és önmagán elcsúsztatott leképezésével találkozunk. A vitrinbe helyezett doboz egyszerre idézi meg a konzumtársadalom eldobásra ítélt vizuális marketingjét, a becsomagolt szurrealista tárgy misztériumát és a ready-made esztétikáját. Mintha a motívumok és esztétikai nyelvek kisajátítása ebben a szeparáltan installált, hiperprecíz műben valósulna meg a legzavarbaejtőbb módon. Az eredetivel mindenben megegyező alkotás valójában nem egyezik az eredetivel, ahogyan a festett pipába sem lehet dohányt tömni. A tervrajzokká visszafordított motívum integrálhatatlan tárgya a művészetben kívüli, azzal összeegyeztethetetlennek tűnő valóság ismeretlen terepére utal. A kiállítás földszinti tereiben a hangsúly a fotográfiában rögzíthető transzcendensre helyeződik, bár itt is megtalálhatók egy teremben Zakariás festményei, melyek óriásplakátok eklektikus közelnézeteit rögzítik (*Dekonstruált üzenetek* című sorozat). Itt az élesen megfestett tipográfiai elemek, a fényes motorháztető és a csábító élelmiszer-ipari termékek kerülnek reflektorfénybe.

Erőss István a saját - kulturális és kultúrán kívüli performanszoknak alávetett - testét láttatja egy emberi léptékhez igazított képciklusban. A sorozat az időből kiemelt, rítusszerű transzformációk kollektív és személyes határmezsgyéjén egyensúlyozó tapasztalatát rögzíti. Az egyik képen Erőss felsőtestén, karjain és lábain matisse-i formavilágot idéző vázák jelennek meg, melyekhez celluxszal rögzít növényeket. A Nap energiáját művé alakító gesztus kontextusát kiterjesztve Dennis Oppenheim *Olvasópozíció másodfokú égés szenvedéséhez* (1970) című, ikonikus fotóművére is gondolhatunk, de Erőss esetében az átváltozás több lépésből áll és több intuíciót enged a folyamatba. Egy másik fényképen Erőss a természetművészet és a body art átfedéseit feszegeti a bogáncsokból összeállított pulóverében. Az efemer mű a test köré szerveződik, de túl is mutat azon, a táj alakot öltése fejeződik ki benne. Milyen forrásokból és késztetésekből indul ki a kreativitás, milyen ösvényeket választhat fel két ember - vagy egy ember és környezete

- között egy akció irracionalitása? Míg Erőss gondolati-ságát, úgy tűnik, hogy az utazás horizontváltásai gazdagítják, addig Ferencz S. Apor alkotásai mintha egy zárt világ klausztrófó közegében fogalmazódnának meg. A hegesztőmaszk mögötti individuumokat valószerűtlenül ismerős helyzetekben találjuk. *Bajai Szirén* (2018) című művén egy fürdőruhás lány néz vissza ránk. A csípőre helyezett munkavédelmi kesztyűknél, valamint a maszkban fejfelé visszatükröződő tájnal csak az idilli, napsütötte bajai panoráma meglepőbb. Egy másik jelenetben az alak virágmintás hegesztősiskában pihenteti a fejét egy párnán. A személyes emlékezés által kiemelt szimbólumok véletlenszerűségeire nincs magyarázat, a néző így a jelentések humoros áttűnéseire kezd figyelni. Ferencz S. Apor munkái olyan utópiák vagy disztópiák, melyekhez nem kapunk használati utasítást.

Szigeti G Csongor természeti közeget feltérképező műveivel egy erdőbe kalauzol minket. A végtelenített felvételek sora a fákon található jelzésekre fókuszál. Mintha az erdei fényváltások révén kalibrálhatnánk saját, beépített optikánkat annak érdekében, hogy a jelekből egyfajta grafikai nyelvezetet nyerhessünk ki, olvashatóvá téve az erdőben történő navigációnkat. A „hunyorító” hatást keltő, túlexponált felvillanásokból pillanatnyi sötétségbe váltó felvételeket egy nagy méretű, manipulált fénykép egészíti ki, mely egy erdőt ábrázol alulnézetben. Mielőtt abba a hitbe ringathatnánk magunkat, hogy Szigeti terme egyfajta kijózanító tisztásként emelkedik ki a kiállítás valósággrégeket, fikciót és mitológiát összekeverő szövegtéből, kizökkent minket egy centrálisan elhelyezett, kettévágott fa lehetetlen levitációja. Nehéz eldönteni, hogy hol kezdődik a hallucináció, és hol végződik a valóság. A fiktív erdő mint realitás nem kínál megnyugtató lezárást.

Az *Inverziók* című kiállítás legvonzóbb aspektusai a „köztesség” esztétikájának vállalása, a humor és az emelkedettség közötti egyensúlyozás, az irónia és a hit kettősége, a mediális áttűnésekben való dúskálás, a feloldás kényszerének jókedvű elengedése. A művészek felvetései között kirajzolódó ellentmondások komplex módon rétegzik a kiállítás narratíváját. A tárlatot egy közösség láthatatlan szálai járják át és teszik hitelessé, így azt egy előremutató párbeszéd dokumentációjaként is felfoghatjuk.

Székelyföldi
Grafikai
Biennálé

Pályázati felhívás

Beküldési határidő:
2022. március 20.
További információk:
www.gbiennial.ro

© Sorraihun Ouikhum (TH): FORCE WITHIN NO.2 / silkscreen / 2020

grafikaibienale@gmail.com
instagram.com/graphicartbiennial_szeklerland
facebook.com/grafikaiszemle

Kovácsnák Megyei Tanácsa
Consiliul Județean Covasna
Covasna County Council

HARGHITA MEGYE TANÁCSA
CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
HARGHITA COUNTY COUNCIL

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
MUREȘ COUNTY COUNCIL

Kovácsnák Megyei
Művelődési Központ
Centrul de Cultură
al Județului Covasna
Cultural Center
of Covasna County

Gyergyószékelymegyei Kulturális
és Művelődési Központ
Centrul Cultural și de Arte Literare
Cultural and Art Centre of Harghita

MUREȘ COUNTY COUNCIL

MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ
MAROS MEGYEI MÚZEUM

SZERVEZŐK